

UZASADNIENIE PROJEKTU ROZPORZĄDZENIA RADY MINISTRÓW

w sprawie przyjęcia planu zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych – port morski w Mrzeżynie

Sporządzenie planu zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych – port morski w Mrzeżynie wynika z przepisów ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 2135 oraz z 2021 r. poz. 234), zwanej dalej „ustawą”.

Ustawa wdraża do polskiego prawodawstwa Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/89/UE z dnia 23 lipca 2014 r. ustanawiającą ramy planowania przestrzennego obszarów morskich (Dz. Urz. UE L 257 z 28.08.2014., str. 135), zgodnie z którą państwa członkowskie UE zostały zobowiązane do opracowania planów zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich. Dyrektywa ma na celu wspieranie zrównoważonego rozwoju i wzrostu w gospodarce morskiej, stosując podejście ekosystemowe i wspierając współistnienie odpowiednich działań i sposobów wykorzystania obszarów morskich.

Celem przyjęcia planu zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych jest stworzenie narzędzia dla koordynacji funkcjonalnej i przestrzennej działań, aby:

- zapewnić efektywne wykorzystanie wód portowych dla celów społecznych i gospodarczych,
- ograniczyć konflikty między użytkownikami oraz otoczeniem,
- zapewnić rozwój portu w perspektywie obecnego i przyszłych pokoleń.

W Planie uwzględniono konstytucyjny wymóg (art. 5 Konstytucji RP), że Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę środowiska kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju: „Rzeczpospolita Polska strzeże niepodległości i nienaruszalności swojego terytorium, zapewnia wolności i prawa człowieka i obywatela oraz bezpieczeństwo obywateli, strzeże dziedzictwa narodowego oraz zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju”.

Rozstrzygnięcia szczegółowe są zgodne ponadto z innymi zasadami morskiego planowania na Morzu Bałtyckim, zdefiniowanymi przez grupę ds. planowania przestrzennego obszarów morskich HELCOM-VASAB:

- podejściem ekosystemowym,
- zrównoważonym zarządzaniem przestrzenią morską,
- podejściem ostrożnościowym, w wymiarze ekologicznym, ekonomicznym i społecznym,
- planowaniem dostosowanym do charakterystyki i specyficznych warunków różnych obszarów.

Plan zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych – port morski w Mrzeżynie, zwany dalej Planem, wraz z pełną dokumentacją pozwala zdefiniować uwarunkowania, stan zagrożenia środowiska i możliwości wykorzystania obszaru objętego Planem, informuje o potrzebach i możliwościach wykorzystania akwenu, zawiera listę inwestycji celu publicznego oraz oczekiwania różnych grup zainteresowania, wskazuje kierunki wykorzystania wód morskich, uwzględniając uwarunkowania środowiskowe, społeczne i gospodarcze, a także określa poziom ich zagospodarowania, wskazuje relacje pomiędzy poszczególnymi obszarami na wodzie i lądzie.

Podczas przygotowania projektu Planu wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko, zweryfikowano potencjał możliwości zagospodarowania przestrzennego i przedłożono proponowane zagospodarowaniu akwenu portu, w tym skonfrontowano zamierzenia inwestycyjne z uwarunkowaniami środowiskowymi, włącznie z występującymi ograniczeniami, zakazami i nakazami.

Przy konstruowaniu planu korzystano z informacji, sugestii i propozycji pochodzących z etapu opiniowania i konsultacji publicznych dokumentu.

W wyniku przeprowadzonych analiz, opinii i uzgodnień, zgodnie z zasadami określonymi w *ustawie* oraz Rozporządzeniu Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej oraz Ministra Infrastruktury i Budownictwa z 17 maja 2017 roku w sprawie wymaganego zakresu planów zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej (Dz. U. poz. 1025), zwanego dalej „rozporządzeniem” w planie wskazano funkcje podstawowe, oznaczające wiodące przeznaczenie wydzielonego obszaru, zwanego akwenem, którego nie mogą zakłócać dopuszczalne sposoby użytkowania. Zaproponowane zagospodarowanie akwenów zostało zaakceptowane przez samorządy, a także właściwe instytucje i organy. Uwagi, w tym proponowane sposoby zagospodarowania akwenów, które nie mogły być uwzględnione, zostały odrzucone z odpowiednim wyjaśnieniem i uzasadnieniem w „Wykazie uwag i wniosków złożonych do projektu planu zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych – port morski w Mrzeżynie”.

Planowanie przestrzenne w Polsce dotyczyło dotychczas jedynie obszarów lądowych. Opracowano jedynie Plan zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej w skali 1:200 000, został przyjęty rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 kwietnia 2021 r. (Dz.U. poz. 935). Rozporządzenie zaczęło obowiązywać od dnia 22 maja 2021 r. Jednak plan ten nie obejmuje morskich wód wewnętrznych w granicach portu w Mrzeżynie. Zmiany i zagospodarowanie przestrzeni morskiej realizowane były dotychczas na podstawie przepisów zawartych w obowiązujących aktach prawnych.

Konstrukcja planu

Zarówno przepisy *ustawy*, jak i wydane na jej podstawie rozporządzenia stanowią podstawę opracowania planu oraz wskazują na jego formę oraz zakres merytoryczny.

Zgodnie z upoważnieniem zawartym w art. 37a ust. 1 *ustawy* Rada Ministrów przyjmuje, w drodze rozporządzenia plany zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej, uwzględniając rozstrzygnięcia określone w art. 37a ust. 2 *ustawy* oraz wydane ważne pozwolenia, o których mowa w art. 23 ust. 1, art. 26 ust. 1 i uzgodnienie, o którym mowa w art. 27 ust. 1 *ustawy*.

Plan został sporządzony, zgodnie z upoważnieniem ustawowym zawartym w art. 37a ust. 1 *ustawy*. Zgodnie z § 5 ust. 1 pkt 2 *rozporządzenia*, zasięg przestrzenny planu został określony poprzez współrzędne punktów załamania granic obszaru planu. Zgodnie z § 5 ust. 1 pkt 1 i 4 *rozporządzenia*, obszarowi objętemu planem nadano unikalny kod literowy planu MRZ, a akwenom kolejne unikalne numery.

Zgodnie z przepisem określonym § 4 ust. 1 *rozporządzenia*, plan jest złożony z części tekstowej i części graficznej.

Część tekstowa planu zawarta jest w załączniku nr 1, obejmującym ustalenia ogólne obowiązujące na części lub całym obszarze objętym planem, oraz w załączniku nr 2, obejmującym rozstrzygnięcia szczegółowe dotyczące przeznaczenia poszczególnych akwenów oraz informacje o szczególnie istotnych uwarunkowaniach mających wpływ na przyszłe użytkowanie poszczególnych akwenów.

Załącznik nr 1, zwany dalej „Ustaleniami ogólnymi”, wskazuje zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 1-3 *rozporządzenia* rozstrzygnięcia obowiązujące na części lub całym obszarze objętym planem, dotyczące rozmieszczenia inwestycji celu publicznego oraz kierunków rozwoju transportu i infrastruktury technicznej.

W ustaleniach ogólnych w § 1 ust. 2 zdefiniowano użyte w planie pojęcia i terminy niezdefiniowane dotychczas w przepisach prawa:

- elementy liniowe,
- geodezyjne punkty charakterystyczne,
- podwodne dziedzictwo kulturowe,
- sytuacja nadzwyczajna,
- sztuczne wyspy, konstrukcje i urządzenia.

W ustaleniach ogólnych w § 1 ust. 3 zdefiniowano zakres funkcji podstawowych i dopuszczalnych, wskazanych w szczegółowych rozstrzygnięciach planu dotyczących poszczególnych akwenów (zał. nr 2 - Rozstrzygnięcia szczegółowe), na potrzeby:

- badań naukowych (N),
- dziedzictwa kulturowego (D),
- funkcjonowania portu (F),
- infrastruktury technicznej (I),
- obronności i bezpieczeństwa państwa (B),
- obsługi rybołówstwa (Ro),
- ochrony środowiska i przyrody (O),
- sztucznych wysp i konstrukcji (W),

- transportu (T),
- turystyki, sportu i rekreacji (S).

Obszar objęty planem, zgodnie z wymogami § 5 ust. 1 pkt 3 i 6 lit. a oraz § 6 ust. 2 pkt 1 *rozporządzenia* podzielono na akwenty o określonej funkcji podstawowej. Stosownie do możliwości wskazanej w § 6 ust. 2 pkt 1 lit. I *rozporządzenia*, dodatkowo wydzielono akwenty inne, niż określające funkcje podstawowe wynikające z występującego zróżnicowania funkcjonalnego i potrzeb planu.

Obszar objęty planem podzielono na akwenty o funkcji podstawowej:

- funkcjonowanie portu, o oznaczeniu literowym F,
- transport, o oznaczeniu literowym T,
- turystyka, sport i rekreacja, o oznaczeniu literowym S.

Akwenty o funkcji podstawowej wskazano na rysunku planu, stanowiącym załącznik nr 4 do Rozporządzenia.

Wykonywanie funkcji podstawowych i dopuszczalnych określonych dla poszczególnych akwenów może być ograniczane ze względu na konieczność zapewnienia obronności i bezpieczeństwa państwa, bezpieczeństwa ratowania życia ludzkiego oraz ochrony środowiska i przyrody.

W Załączniku nr 1 Ustalenia ogólne w § 11 dopuszczono lokalizację inwestycji celu publicznego na całym obszarze objętym planem (przy uwzględnieniu ograniczeń zawartych w Załączniku nr 2 Rozstrzygnięcia szczegółowe).

W Załączniku nr 1 Ustalenia ogólne w § 12 określono priorytetowe kierunki rozwoju transportu i rozwoju infrastruktury technicznej obsługującej żeglugę, wyznaczając akwen zapewniający rozwój transportu i związanej z nim infrastruktury technicznej.

W Załączniku nr 1 Ustalenia ogólne w § 13 określono akwenty dla poszczególnych funkcji podstawowych, wyznaczając współrzędne charakterystyczne punktów załamania granic obszaru tych akwenów.

Rysunek planu, zgodnie z § 4 ust. 2 Rozporządzenia, stanowiący część graficzną planu, określa Załącznik Nr 4 do rozporządzenia.

Rysunek planu, zgodnie z § 7 ust. 1 Rozporządzenia, sporządzony został w skali 1:2 000, w układzie współrzędnych „PL-2000 strefa 5”, zgodnym z obowiązującym państwowym systemem odniesień przestrzennych.

Załącznik nr 2 do planu określa rozstrzygnięcia szczegółowe dotyczące przeznaczenia poszczególnych akwenów oraz informacje o szczególnie istotnych uwarunkowaniach, mających wpływ na przyszłe użytkowanie poszczególnych akwenów.

Szczegółowe rozstrzygnięcia dotyczące poszczególnych akwenów lub ich wydzielonych części zostały przedstawione, zgodnie z wymogami *rozporządzenia*, w formie kart akwenów.

Rozstrzygnięcia dotyczące poszczególnych akwenów zawierają:

- a) określenie funkcji podstawowej,
- b) ustalenie funkcji dopuszczalnych,
- c) zakazy lub ograniczenia w korzystaniu z akwenu, z uwzględnieniem wymogów obronności, ochrony przyrody i dziedzictwa kulturowego,
- d) informację o planowanych oraz istniejących inwestycjach celu publicznego, ze wskazaniem ich rozmieszczenia,
- e) warunki dotyczące obronności i bezpieczeństwa państwa, ochrony środowiska i dziedzictwa kulturowego, rybołówstwa i akwakultury, pozyskiwania energii odnawialnej, poszukiwania, rozpoznawania złóż kopalin oraz wydobywania kopalin ze złóż,
- f) ustalenia wiążące samorządy województw oraz gminy, w obszarze których występują morskie wody wewnętrzne, lub gminy sąsiadujące z obszarem planu poprzez linię brzegu lub odpowiadające tej linii granice obszarów morskich, przy sporządzaniu odpowiednio planów zagospodarowania przestrzennego województw, studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

W kartach poszczególnych akwenów określono obowiązujące zakazy lub ograniczenia w korzystaniu z poszczególnych obszarów wg rodzajów funkcji jakich dotyczą. Jest to zbiór nakazów, zakazów i wyjątków, które czytane bezpośrednio wskazują jednoznacznie użytkownikom przestrzeni morskiej dopuszczalne i niedopuszczalne sposoby wykorzystywania tej przestrzeni.

Ponadto, w ustaleniach szczegółowych wskazano zasady korzystania z akwenów, wynikające z dokumentów lub aktów normatywnych nie odnoszących się bezpośrednio do zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich, mających jednak wymiar przestrzenny (nie obowiązują na całym obszarze objętym projektem planu). Zasady stanowią katalog zamknięty wynikający z obowiązujących przepisów prawa. Dotyczą one:

- a) form ochrony przyrody i ich otulin oraz ustaleń planów, o których mowa w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* (Dz. U. z 2021 r. poz. 1098),
- b) koncesji na poszukiwania i rozpoznanie kopalin lub wydobywanie kopalin, wydanych na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – *Prawo geologiczne i górnicze* (Dz. U. 2021 r. poz. 1420),
- c) obiektów i akwenów chronionych na podstawie ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* (Dz. U. z 2021 r. poz. 710, 954),
- d) obiektów i stref chronionych na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. – *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2020 r. poz. 1219, 1378, 1565, 2127, 2338, z 2021 r. poz. 802, 868, 1047, 1162, 1535),
- e) stref zamkniętych dla żeglugi i rybołówstwa oraz ogłaszanych okresowo stref niebezpiecznych dla żeglugi i rybołówstwa, ustanawianych na podstawie art. 3 ustawy z dnia 21 marca 1991 r. *o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej* (Dz. U. z 2020 r. poz. 2135 oraz z 2021 r. poz. 234),
- f) ochrony żywych zasobów morza na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 grudnia 2014 r. *o rybołówstwie morskim* (Dz. U. z 2021 r. poz. 650, 694),

- g) działań realizowanych w ramach krajowego programu ochrony wód morskich, o którym mowa w art. 159 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – *Prawo wodne* (Dz. U. z 2021 r. poz. 624, 784, 1564).

Informacje o szczególnie istotnych uwarunkowaniach mających wpływ na przyszłe użytkowanie poszczególnych akwenów zawarte w kartach akwenów dotyczą:

- a) zasad korzystania z poszczególnych akwenów, wynikających z dokumentów lub aktów normatywnych określonych w przepisach,
- b) szczególnie istotnych uwarunkowań dotyczących poszczególnych akwenów,
- c) innych istotnych informacji dotyczących poszczególnych akwenów, w tym rekomendacji wynikających z prac nad planem, dotyczących innych niż plan zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich, procedur administracyjnych kształtujących zagospodarowanie przestrzenne tych obszarów.

Załącznikami do projektu rozporządzenia są:

- Załącznik nr 1 – Ustalenia ogólne (tzw. treść ogólna planu),
- Załącznik nr 2 – Rozstrzygnięcia szczegółowe (tj. karty akwenów),
- Załącznik nr 3 – Uzasadnienie do szczegółowych rozstrzygnięć planu dotyczących poszczególnych akwenów,
- Załącznik nr 4 – Rysunek planu.

Przewidywane skutki wejścia planu w życie

Plan nie będzie jedynym dokumentem stanowiącym podstawę prawną dla działań lokalizowanych bądź wpływających na przestrzeń morską. Uwzględni on wszystkie przepisy prawa krajowego i międzynarodowego i nie stoi z nimi w sprzeczności. Plan nie zastępuje procedur postępowania – po przyjęciu planu procedury prowadzone w odniesieniu do poszczególnych spraw dotyczących zagospodarowania, użytkowania, w tym ochrony obszarów morskich, będą musiały być nadal uwzględniane i respektowane. Dotyczy to np. wyznaczonych obszarów Natura 2000 oraz opracowanych i opracowywanych dla nich planów ochrony. Plan opracowany zgodnie z zakresem i wymogami określonymi w *ustawie* i w *rozporządzeniu* nie może regulować spraw wykraczających poza zakres wskazany w ww. przepisach. Po jego przyjęciu plan stanie się narzędziem koordynacji działań o wymiarze przestrzennym, w tym decyzji władz publicznych oraz źródłem uwarunkowań przestrzennych i wynikających z niego ustaleń dla podejmowania poszczególnych decyzji przestrzennych przez podmioty publiczne oraz obecnych i potencjalnych użytkowników obszarów morskich.

Zgodnie z art. 23 ust. 1b *ustawy*, zmienione zostaną kompetencje organów wydających pozwolenia na wznoszenie lub wykorzystywanie sztucznych wysp, konstrukcji i urządzeń w polskich obszarach morskich. W przypadku obszaru, na którym przyjęty został plan, o którym mowa w art. 37a ust. 1 *ustawy*, niektóre obecne kompetencje ministra przejmuje Dyrektor Urzędu Morskiego w Szczecinie. Plan, zgodnie przepisem określonym w art. 27g pkt. 1 *Ustawy*, stanie się dla ministra właściwego do spraw gospodarki morskiej narzędziem oceny wniosków

złożonych w postępowaniu rozstrzygającym zgodność planowanych przedsięwzięć z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego.

Plan nie unieważnia prawomocnie wydanych decyzji przestrzennych oraz nie stanowi instrumentu zmiany pozwolenia np. na wznoszenie lub wykorzystywanie sztucznych wysp, konstrukcji i urządzeń w polskich obszarach morskich. Natomiast z planu mogą wynikać dodatkowe ustalenia, ograniczenia lub warunki, które inwestor będzie musiał wziąć pod uwagę przy projektowaniu, realizacji i eksploatacji przedsięwzięcia.

Celem planu jest pomoc w rozstrzyganiu lub ograniczaniu konfliktów przestrzennych. Może być także pomocny w rozwiązywaniu konfliktów, które będą się pojawiały przy działaniach podejmowanych na podstawie odrębnych przepisów. Przyjęcie planu wpłynie na podniesienie skuteczności zarządzania i koordynacji działań, w tym wydawania decyzji administracyjnych. Decyzje przestrzenne będą musiały respektować ustalenia planu oraz brać pod uwagę jego uwarunkowania.

Opracowanie jednolitego planu dla obszarów morskich zapewni spójność działań różnych organów administracji niezależnie od terytorialnego usytuowania. Przyjęcie planu wpłynie na poprawę koordynacji oraz integracji procedur administracyjnych, tworząc przejrzyste i trwałe regulacje prawne, wiążące przy podejmowaniu decyzji przestrzennych.

Integralną częścią niniejszego uzasadnienia jest ocena skutków regulacji, która przedstawia wyniki oceny przewidywanych skutków społeczno-gospodarczych planu.